

POKŁAD (38) *sb m*

o jasne; -ąd, -ad- (w tym 1 r. błędne znakowanie),

sg *N* pokład (9). ◇ *G* pokładu (5). ◇ *A* pokład (7). ◇ *I* pokład(e)m (1). ◇ *L* pokładzie (6). ◇ *pl G* pokładów (2); -ów (1), -(o)w (1). ◇ *A* pokłady (5). ◇ *I* pokłady (1). ◇ *L* pokładzi(e)ch (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XIX w.

1. Coś znajdującego się (najczęściej poziomo) na czymś i zwykle pokrywającego coś (9) :

a. W budownictwie: element leżący na podłożu, opierający się o nie lub przytwierdzony do niego; stratum(-a) Vulg, Cn; constratum(-a), stratura, tabulatum Cn (7) :

α. Podłoga; pavementum PolAnt; coassatio pavementorum Cn (5) : Pavimentatum, poclad, podłoga BartBydg 109; Pavimento – Pokładna pawimencie czynię, tłą pokładam. *Calep* 764b.

pokład czego (2): Y oprawił [Salomon] pokład domu one⁸⁰ złote⁸⁰/ ták we wnątrz iáko y zwierzchu. *BibRadz* 3.Reg 6/30, 2.Par 3/5.

[*W połączeniu szeregowym:* Bo fie ták zdáło iákoby niethylko iuz ludzie/ ále y íciány/ y thło á pokład dźwięk wydawáły *Leop* 3Mach 1/25 (*Linde*).]

Zwrot: »pokład położyć« (1): *A* pokład Domu wielkiego położył drzewem iodłowem [*domum magnam textit lignis abiegnis*] *BibRadz* 2.Par 3/5.

Wyrażenie: »pokład malowany« (1): *Asarotum* – Pokład malowani. *Calep* 101a.

β. Nadproże [nad czym] (1) : Superliminare – Pokład nade drzwiami. *Calep* 1032a.

γ. Strop, warstwa budynku dzieląca piętra; contignatio Calep; contignatio pavementorum Cn (1) : Contignatio – Pokład, piętr. *Calep* 252a.

δ. [Wykładzina podłogi lub ścian: Y zmierzył długość budowania [...]. Progi/ y okná pochodzifte/ y álkierze wkoło po trzech ítronách/ przeciwko káżdemu progú/ y pokład drzewem około w okrąg *Leop* Ez 41/16 (*Linde*).]

b. Nadbudówka na łodzi [na czym] (1) : *Stega item locus in navi contextus*, Pokład ná łodzi/ yátá nákrita yákoby rydwan álbo namiot. *Mącz* 414b.

c. Siodło (1) : [Pokład [*sagma*] ná ktorymby fiedział/ y co by tylko pod tákowym człowiekiem nie czyfstem było/ nieczyfte będzie aż do wieczorá. *Leop* Lev 15/9 (*Linde*).]

Przen (1) : [*mówi poseł:*] *Sdarz bog miłofczywy kxjeze* Wiem zeczcie pokład do lieze. Kiedic powiem złą nowine *RejKup* c4.

2. To, co się zebralo; skarb, majątek, bogactwo (21) : STárzy Ludzie pieniądze nie wiele miewáli/ Bo fie w zbytnich pokładziech nie bárzo kocháli. *BielSat* D4 [*idem*] *BielRozm* 30; *GrabowSet* D3v; [Co iefli [*książęta rzeskie*] vczynią/ tedy *Krol* Iego M. nie tylko ten pokład Seguryufzowi powierzony/ ále y oftátek máiętności/ y nákoniec zdrowie włafne/ ná táką potrzebę będzie gotow ważyć. *PowodPorozum* A8v].

pokład czyj (2): [*król*] okazał fie bezpiecznym y wełołym gościom fwoim pośłom onym/ vkázuiąc im pokłady fwoie/ máści/ y ine rzeczy w zámknieniu fwoim *BielKron* 90; *KochFr* 123.

W porównaniu (1): iż nas iáko tálenty w pokład fobie położone/ chce [*Bóg*] puścić ná wagę/ nie tylko iuz z pobożnemi przodkami náłzemi: ále też w niektórych wyftekách/ y z lámemi Turkfámi/ Pogány/ ábo Zydámi: gdzie zdami [!] fie wagi vchybiemy. *PowodPr* 76.

Szeregi: »pokład ani zebranie« (1): [przodkowie nasi] nas z lepszym łzczęściem w maięthnościach włáfnych zołtáwili niżli łámi byli. Bo oni żadnych pokłádów áni zebránia wielkich nie miewáli *BielKron* 333.

»złoto i pokłady« (1): Nie dufay w złoto/ y w żadné pokłády/ Káždéy godziny obawiyá fye zdrády: Fortuná co da/ to zásię wziác może *KochPieś* 35.

W przen (1) : Bo ty łłużác oyczynie przodków łwych przykłády/ Nie pierscień/ áleś włzytki wyláł łwé pokłády Prze łławę domu łwégo/ prze pożytek rzeczy Połpolitéy/ którą ty záwždy máłz ná pieczy. *KochFr* 123.

Przen (5) : PRzecż ták ná Bogá częłto kołácemy/ Głupłstwem żądzey łwey/ á po łwoiey chcemy Woli mieć niebo/ y w nim łkryte rády/ Wieczne pokłády? *GrabowSet* T3, O4.

pokład czyj [w tym: *pron poss* (2), *G pron* (1)] (5): *OrzQuin* H *marg*; Mátká opátrzna kościół Chrześciánłki/ nie włzytkiego pokłádu łwe^{go}/ przed włzytkimi wywiera: wpatruie łudzi/ wpatruie czás wpatruie y mieyłce rc. *NiemObr* 85, 86.

a. *Depozyt*; *mienie powierzone komuś*; *przen*; *depositum Vulg, Cn*; *creditum [aliquid]*, *fiducia Cn* (8) :

Zwrot: »w pokład podác« (1): P. BOG łwięty á łławny twoy Dom Iágełłow/ zá tá łwiętą Kościółá Rzymłkiego Wiałrą/ ná Krolewłkiey Stolicy połtáwić/ y onę [wiarę] iemu [domowi] w pokład y obronę w Krolełtwie Połłkim podác raczył. *WujJud* bv.

Przen: Łaski przekazywane człowiekowi przez Boga (7) : *OrzQuin* H; Miey wzor zdrowego przepowiedánia/ ktoeś odemnie łłyłzał w wierze y w miłóści ktora iełt w Chrıłtułsie Iełfułsie. Strzeż pokłádu dobrego przez Duchá S. ktory w nas miełzka. *WujNT* 2.Tim 1/14; Kto co dobrego czyni w tym żywoćie/ ten to iákoby pokłáda v Páná Bogá/ áby mu to łchował y oddáł po łmierći, (*marg*) Pokład w niebie. (-) *WujNT* 735; [*SenekaGórn* 325].

pokład czego (1): POKŁAD dobrych vczyńkow w niebie. *WujNT* Bbbbbbb.

pokład czyj (2): Dla ktorey przyczyny to też ćierpię: ále fię nie włtydam. Gdyż wiem komum wwierzył/ y pewienem tego iż mocen iełt pokłádu mego (*marg*) zwierzoney rzeczy moiey. (-) łtrzedz do onego dniá. *WujNT* 2.Tim 1/12, s. 735.

Szereg: »pokład abo skarb« (1): Przez to *depozitum*, przez ten pokład/ ábo łkarb zwierzony namiáłtkom Apołtołłkim/ rozumie fię náuká práwdy Kátholickiey *WujNT* 732.

3. *Skarbiec* (8) : Wziąwłłfy thedy z łobą Abdemelech męże/ włłfedł do domu Krolewłkiego/ ktory był pod pokłádem [*quae erat sub cellario*] *Leop Ier* 38/11; A Iż żaden żołnierskiey łwoim nakłádem niesłuży: á godzien iełt robotnik zapłáty łwey: przeto Rzeczpołpolita powinna opátrowác potrzeby tych łędziow. Co iednák niemoze [!] być bez pieniędzy w pokłádzie leżących [*sine praesenti pecunia*]. *ModrzBaz* 138v; [*TarnConsil* 30].

pokład czyj (1): Wielkich pieniędzy/ wielka trofká náłzłáduie A im człowiek w pokłádzie łwoim wıęcýy czuie/ Tym iełcze wıęcýy prágnie *KochPieś* 36.

W porównaniu (1): [*Jędrzej Bzicki*] Był wziętym v włzech łudzi: siedział w pánłłkiey rádzie/ Co mu wıęłtfzá czesć niołło/ niż złoto w pokłádzie. *KochFr* 53.

Zwrot: »mieć (pieniądze) w pokładzie« [szyk zmienny] (2): A wierz mi iż niemáło y ten ma w pokładzyc. *RejWiz* 74v; Ano do káżdey tákiey spráwy iest rzecz wielce potrzebna mieć pieniądze w pokładzie [*pecuniam in numerato habere*] *ModrzBaz* 123v; *PudłFr* 16.

Przen [czego] (1) :

Wyrażenie: »pokład serca« (1): A tyś Pánye wśsem przykazał tu pilnye łtrzedz tego/ By káždy był záwždy pilen rośkazánya twego/ A chował ye zá wdzięczny łkarb w pokład sercá łwego *LubPs* aa4v; [*LubWiryd* 39].

[*Szereg*: »skrzynka a pokład«: ale tento vpominek/ yako łkrzinka a pokład zakona Boże⁶⁰/ nietelko W.M. pózietetny [!] być może/ ale też na wietzną pamiątkę w domu W.M. trwać będzie *PalladIsag nlb* 3v.]

Synonimy: **1.a.α.** *astrych, pawiment, piętro, podłoga, tło*; **β.** *naproźnik, odrzwi*; **γ.** *piętro, połap, strop*; **b.** *buda, komora*; **c.** *siodło*; **2.** *bogactwo, dobro, imienie, majątność, skarb*; **3.** *skarb, skarbiec, skarbnica*.

EBo, IKar